

"Ik ben BOA van de Omgevingsdienst" 🤔; maar dat bestaat niet

Als je een brief krijgt van de Omgevingsdienst (OD), kan dat best schrikken zijn. Moet je nu meteen alles opsturen wat ze vragen, of mag je juist even niks zeggen? Veel bedrijven denken dat ze altijd moeten meewerken, maar dat klopt niet. De Omgevingsdienst is slechts de werkgever en heeft zelf geen eigen BOA-bevoegdheden. Het hangt er helemaal vanaf wát voor brief je hebt gekregen en welke regels daarbij horen.

In dit artikel leg ik in gewone taal uit hoe je zo'n brief herkent, wat de OD wel en niet mag vragen, en wanneer jij verplicht bent om te antwoorden. Ook laten we zien wanneer je juist moet oppassen, omdat je anders misschien jezelf in de problemen helpt.

Om het extra makkelijk te maken, zit er een **beslisboom** bij. Daarmee kun je stap voor stap zien wat je moet doen zodra er een brief op de mat valt. In bijlage 1 staat een brief die je kunt sturen als de brief niet helemaal snapt.

1. Niet meteen antwoorden

Krijg je een brief van de OD?

Reageer niet direct!

Eerst moet je weten **wat voor soort verzoek** het is.

2. Staat er duidelijk welke wet wordt gebruikt?

Een geldige brief moet altijd verwijzen naar één van deze twee wetten:

2.1 Toezicht – Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Woorden die je dan hoort:

- toezichthouder
- Awb
- informatieplicht
- artikel 5:16 Awb

Wat betekent dit?

Je moet meewerken en informatie geven.

Voorbeeld

"Op grond van artikel 5:16 Awb verzoeken wij u de volgende documenten aan te leveren."

Dit is toezicht.

Meewerken verplicht.

2.2 Strafrecht – Wetboek van Strafvordering (Sv)

Woorden die je dan hoort/leest:

- vordering
- opsporing
- BOA in strafrechtelijke rol
- Wetboek van Strafvordering
- artikel 126 Sv

Wat betekent dit?

Je hoeft niet mee te werken aan je eigen veroordeling.

Je mag dus zwijgen.

Voorbeeld

"Deze vordering doen wij op grond van artikel 126 Wetboek van Strafvordering."

Dit is strafrecht; je mag zwijgen.

2.3 Staat er géén wet genoemd?

Dan is de brief **juridisch onduidelijk**.

STOP: eerst verduidelijking vragen.

3. Gaat de brief over Arbo, risicoklasse of Ascert?

Soms vraagt de OD informatie over:

- werkmethoden
- risicoklasse
- certificatie
- Ascert-eisen

Dat lijkt misschien logisch, maar:

Arbo en Ascert vallen niet onder de Omgevingsdienst

- Arbo = arbeidsveiligheid
- Ascert = certificatieschema voor asbest
- Toezicht hierop hoort bij de **NLA en de Certificerende instellingen**, niet bij de OD

- Een BOA in **domein II (milieu)** mag dit **niet** handhaven

Voorbeeld

Je krijgt een brief:

“U voldoet niet aan de Ascertain-eisen. Geef uitleg over uw risicoklasse-indeling.” Of “Stuur uw werkmethode volgens Ascertain.”

Dit valt buiten domein II; dit is niet toegestaan.

De OD heeft hier **geen bevoegdheid**.

STOP: niet meewerken. Juridisch advies inschakelen.

4. Gaat de brief over milieu?

Dan kan het wél binnen de bevoegdheid van de OD vallen.

5. Wat is een BOA?

Veel mensen denken dat een BOA “van de Omgevingsdienst” is.

Maar juridisch klopt dat niet.

Een BOA is **nooit** van een organisatie.

Een BOA is altijd:

- een persoon,
- die individueel is beëdigd,
- door de minister van Justitie en Veiligheid,
- met een persoonlijke akte van beëdiging,

De Omgevingsdienst is slechts de werkgever of opdrachtgever een BOA, maar heeft geen eigen BOA-bevoegdheden.

6. De BOA heeft twee petten

Een BOA (Buitengewoon Opsporingsambtenaar) kan twee rollen hebben:

1. **Toezichthouder** (toezicht – Awb)
2. **Buitengewoon Opsporingsambtenaar** (strafrecht – Sv)

Alleen “BOA” onder een handtekening zegt **niets** over welke pet hij draagt.

Voorbeeld

Je ziet:

- **OD-briefpapier**
- onderaan: **“BOA domein II”**

STOP: eerst verduidelijking vragen.

Eerst vragen:

“Treedt u op als toezichthouder of als opsporingsambtenaar?”

7. Wat is het “domein” van een BOA?

Een BOA mag alleen optreden binnen zijn **domein**.

Voor asbestzaken is dat:

Domein II – Milieu

Daarin mag een BOA:

- milieuregels handhaven
- toezicht houden op milieuwetgeving
- lichte strafrechtelijke bevoegdheden gebruiken

8. Mag de BOA dit wel vragen?

Zelfs binnen het juiste domein mag een BOA niet alles.

Lichte bevoegdheden (mag zelfstandig)

- informatie vragen
- documenten opvragen
- vragen stellen
- locatie bekijken
- foto’s maken

Zware bevoegdheden (mag NIET zelfstandig)

- brede vorderingen
- inbeslagname
- doorzoeking
- telefoons of administratie meenemen
- iemand dwingen tot verklaren

Voor zware

bevoegdheden is altijd nodig:

- toestemming van de officier van justitie, of
- een rechterlijke machtiging

Voorbeeld

“Lever alle administratie van de afgelopen 3 jaar aan.”

Dit is te breed.

BOA mag dit niet zelfstandig.

Onjuist gebruik van bevoegdheid.

9. Mag toezichtinformatie later worden gebruikt door een BOA? (Belangrijk!)

Soms vraagt een toezichthouder informatie op grond van de Awb. Je bent dan verplicht om mee te werken.

Maar die informatie mag **niet** zomaar worden gebruikt voor strafrechtelijke handhaving door een (een andere) BOA. Waarom niet?

- In het **bestuursrecht** heb je een **medewerkingsplicht**
- In het **strafrecht** heb je een **zwijgrecht**
- De overheid mag het zwijgrecht **niet omzeilen** door eerst via toezicht informatie af te dwingen en die daarna strafrechtelijk te gebruiken

Dit heet **détournement de pouvoir**: een bevoegdheid gebruiken voor een ander doel dan waarvoor die is gegeven. (machtsmisbruik van een ambtenaar)
Dat is verboden. Direct advocaat inschakelen!

Voorbeeld

Een toezichthouder vraagt documenten op via artikel 5:16 Awb.

Een week later gebruikt dezelfde persoon – nu als BOA – die documenten om een strafbaar feit te bewijzen.

- Dit is onrechtmatig.
- De informatie kan worden uitgesloten als bewijs.
- De hele handhaving kan hierdoor onderuit gaan.

Wat moet jij doen als dit gebeurt?

1. **Stop direct met inhoudelijk reageren**
2. **Vraag verduidelijking** (welke rol? welke wet?)
3. **Schakel juridisch advies in**
4. **Wijs op het verbod op détournement de pouvoir**
5. **Juridisch advies inschakelen.**

10. Kan antwoorden jou schaden?

Als de brief strafrechtelijk is, of dat vermoeden bestaat: **Gebruik je zwijgrecht. Eerst juridisch advies.**

11. Wat moet je doen bij onduidelijkheid?

Altijd eerst een verduidelijkingsvraag sturen: *“Kunt u aangeven op basis van welke wet u deze informatie vraagt en in welke rol u optreedt (toezicht of opsporing)?”* Pas **daarna** inhoudelijk reageren.

12. Praktisch advies

- Reageer nooit binnen 24 uur
- Vraag altijd verduidelijking als iets niet klopt
- Bij Arbo/Ascert → OD is niet bevoegd
- Bij strafrecht → zwijgrecht
- Bij twijfel → advocaat inschakelen

13. “Laatste waarschuwing”

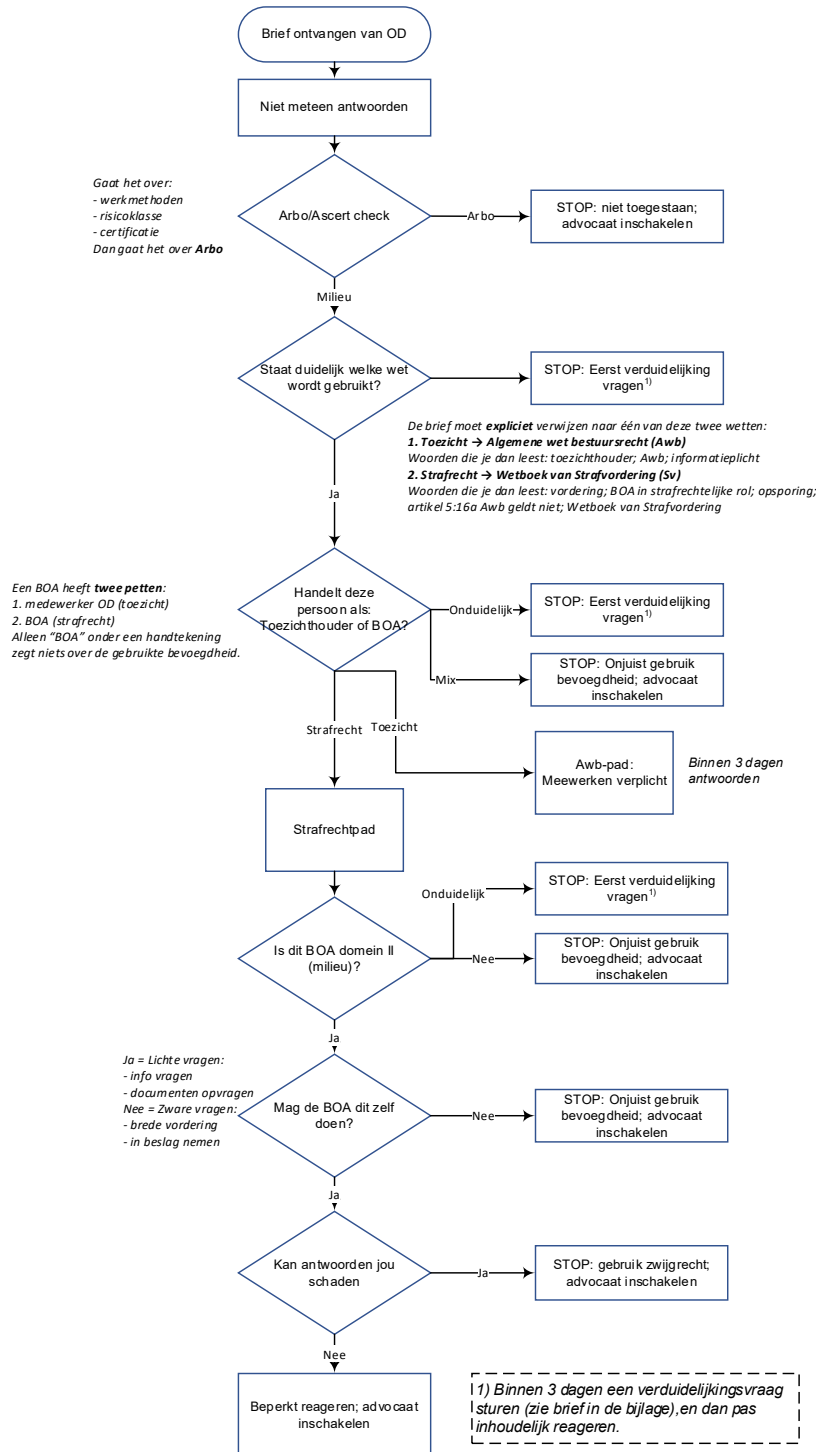
Als jij niet weet: *“Moet ik praten of kan ik zwijgen?”*. Dan is de brief eigenlijk niet goed genoeg. En dat kan grote gevolgen hebben.

14. Praktisch advies

Twijfel je?

- Maak gebruik van de Beslisboom hieronder,
- En kun je de brief in bijlage 1 gebruiken.

De beslisboom helpt je te bepalen of je moet meewerken of mag zwijgen.

En heeft u ondertussen een relevante vraag t.b.v. BV Nederland, stel ze dan gerust via een mail aan: asbestdialoog@gmail.com Melders blijven altijd anoniem — dat was zo, en dat blijft zo.

Deze bijdrage is naar eer en geweten opgesteld en gebaseerd op de best beschikbare informatie. Toch kan er altijd een fout of onvolledigheid insluipen. Zie deze tekst daarom als een uitnodiging tot dialoog en correctie.

Ik draag geen aansprakelijkheid voor gevolgen van het gebruik van deze informatie.

Copyright free.

Bijlage 1: brief ter verduidelijking

Geachte heer/mevrouw,

Ik heb uw brief ontvangen waarin u mij verzoekt informatie te verstrekken.

Voor mij is op dit moment niet duidelijk op basis van welke wettelijke grondslag uw verzoek is gedaan. In uw brief wordt informatie gevorderd die mogelijk verband houdt met strafrechtelijke opsporing, terwijl de brief afkomstig is van de Omgevingsdienst.

De Omgevingsdienst heeft als organisatie geen strafvorderlijke bevoegdheid. Strafvorderlijke bevoegdheden berusten uitsluitend bij opsporingsambtenaren, zoals een BOA, die daarbij handelen onder gezag van het Openbaar Ministerie en niet namens de Omgevingsdienst.

Daarnaast is voor mij niet duidelijk:

- of u optreedt als toezichthouder of als BOA;
- of u als BOA optreedt binnen het juiste domein (bij asbest doorgaans domein II – milieu);
- op basis van welke specifieke wettelijke bepaling u deze vordering doet.

In uw verzoek lijkt te worden verwezen naar verplichtingen die voortkomen uit het Ascert-certificatieschema en de Arbowetgeving. Voor zover dit het geval is, merk ik op dat deze regelgeving behoort tot het arbeidsomstandighedenrecht en niet tot het omgevingsrecht.

De Omgevingsdienst en haar BOA's hebben geen bevoegdheid om te handhaven op Arbo-regelgeving of het Ascert-certificatieschema. Een BOA in domein II is uitsluitend bevoegd binnen het milieudomein en kan niet treden in het Arbo-domein.

Voor zover u informatie vordert met als doel handhaving van Arbo-normen of inhoudelijke eisen uit het Ascert-certificatieschema, acht ik dit buiten uw bevoegdheid.

Daarnaast is voor mij niet duidelijk of:

- sprake is van een bestuursrechtelijk verzoek (waarbij medewerking verplicht is), of
- een strafrechtelijke vordering (waarbij andere rechten gelden, zoals het recht om niet aan eigen veroordeling mee te werken).

Dit onderscheid is voor mij essentieel.

Zolang deze duidelijkheid ontbreekt, kan ik mijn rechtspositie niet goed bepalen en zie ik mij genoodzaakt om mijn inhoudelijke reactie op te schorten.

Ik verzoek u daarom om duidelijk aan te geven:

- op basis van welke wettelijke bepaling u deze informatie vordert;
- in welke hoedanigheid u optreedt (toezichthouder of BOA);
- binnen welk BOA-domein u bent aangesteld en welke bevoegdheden u daarbij heeft;
- of sprake is van een strafrechtelijk onderzoek;
- en welk concreet doel deze vordering dient binnen het omgevingsrecht.

Bij voorbaat dank voor uw verduidelijking.

Met vriendelijke groet,

[Naam]

[Bedrijf]